

Eeva-Johanna Eloranta sd

Kirjallinen kysymys kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden tilanteesta koronakriisin aikana

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa opiskelee noin 20 000 ulkomaalaista tutkinto-opiskelijaa, mikä on noin 7 % kaikista korkeakouluopiskelijoista. Koronaviruksen aiheuttaman kriisin seurauksena etenkin EU- ja ETA-maiden ulkopuoliset opiskelijat ovat joutuneet vaikeaan tilanteeseen. Suomen työmarkkinoiden, kansainvälisen kilpailukyvyyn ja osaamistason ylläpitämisen takia on ensisijaisen tärkeää, että pidämme huolta kansainvälisistä osaajista ja opiskelijoista myös pandemian aikana.

Kotimaisiin korkeakouluopiskelijoihin verrattuna kansainväliset tutkinto-opiskelijat ovat haastavassa asemassa, koska heidän toimeentuloedellytyksensä ja kulunsa ovat hyvin erilaiset. Normaalien elinkustannusten lisäksi EU- ja ETA-maiden ulkopuoliset korkeakouluopiskelijat maksavat lukukausimaksuja, jotka voivat olla jopa 18 000 euroa vuodessa. Koronakriisi on viivästyttänyt opintoja ja opintoihin kuuluvia harjoitteluja, mikä aiheuttaa lisäkustannuksia kansainvälisille opiskelijoille. Osa korkeakouluista on ottanut käyttöön olemassa olevat apurahat kattamaan pandemiasta johtuvat ylimääräiset lukukausimaksut, mutta niiden korvaamisesta ei ole olemassa kansallisen tason päätöstä.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT:n selvitys vuodelta 2015 osoitti, että noin neljäsosa ulkomaisten opiskelijoiden tulonlähteistä muodostui palkkatuloista ja toinen neljäsosa vanhempien ja sukulaisten avusta. Koronakriisi on aiheuttanut mittavat lomautukset niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa, minkä takia moni ulkomainen opiskelija on menettänyt kaksi suurinta toimeentulon lähdettä — oma ja perheen palkkatulot. Ulkomaisilla opiskelijoilla ei ole pääsyä Suomen sosiaaliturvaan paikkaamaan menetettyä toimeentuloa, eikä Suomessa ole valmista apurahajärjestelmää kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden elinkustannusten turvaamiseksi. Pandemian aiheuttamien matkustusrajoitusten takia kansainväliset opiskelijat ovat jumissa Suomessa, ja jos he palaavat kotimaahansa, ei heidän paluunsa Suomeen ole varmaa. Jos Suomeen palaaminen syksyllä ei ole turvallista tai mahdollista, kansainvälisten opiskelijoiden opinnot viivästyvät entisestään, ja on suuri riski, että opinnot keskeytyvät, etenkin jos opintoja ei voi suorittaa etänä.

Toimeentulohaasteiden lisäksi osa EU- ja ETA-maiden ulkopuolisista opiskelijoista joutuu hakemaan syksyllä jatko-oleskelulupaa, ja työskentelymahdollisuuksien peruuntuessa heillä ei välttämättä ole osoitusta vaadittua toimeentuloedellytystä opintojen loppuajaksi. Maahanmuuttovirasto edellyttää 560 euron kuukausituloa ja vuoden oleskelulupaa varten, että opiskelijalla tulee olla käytössä omalla tilillä 6 720 euroa vuodessa. Oleskelulupien varallisuusvaatimukset ovat ymmärrettäviä, mutta koronakriisin aikana kohtuuttomia tutkintoaan viimeisteleville opiskelijoille.

Kirjallinen kysymys KK 443/2020 vp

Lisäksi Maahanmuuttoviraston oleskelulupalpalvelut ruuhkautuvat toistuvasti syksyisin. Lupaprosesseihin on odotettavissa pullonkaula alkusyksyllä, minkä seurauksena epävarmuus maahan jäämisen mahdollisuudesta kasvaa ja opintojen loppuun saattaminen saattaa viivästyä. On Suomen edun vastaista, että kansainväliset opiskelijat ajautuvat taloudelliseen ahdinkoon, joka ajaa heidät pois Suomesta tai keskeyttämään opintonsa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo huolehtia kansainvälisistä tutkinto-opiskelijoista pandemian aiheuttamana poikkeusaikana, jotta kansainväliset osaajat saadaan pidettyä Suomessa?

Helsingissä 28.5.2020

Eeva-Johanna Eloranta sd